

Podporovať predaj – alebo nákup včelích matiek?...

Súčasťou pracovného rokovania predstaviteľov reprezentatívnych včelárskych organizácií: Slovenského zväzu včelárov a Spolku včelárov Slovenska, ďalej CVUVČ. v L. Hrádku, ZCHVMSKV, ŠVPS SR s MPRV SR a PPA SR dňa 26. 2. 2013 na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v Bratislave, ktorého sa za nás SVS zúčastnil predseda SVS Ing. P. Kameník a Ing. M. Osuský – predseda R ŠVPS Malacky bolo o.i. pripomienkovanie jednotlivých znení opatrení NP stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva na roky 2013–2016.

Ako ukázal priebeh rokovania zhodné pripomienky bez zásadných názorových disparít jednotlivých účastníkov odzneli na margo opatrení – Technická pomoc, kontrola varroázy, racionalizácia kočovania, analýzy medov a implementácia včelárskeho výskumu v praxi.

Zásadné a protichodné názory na refundáciu vynaložených nákladov v rámci opatrenia Znovuobnovenie včelstiev boli (ako sa ukázalo už aj počas posledných troch rokov) na existenciu súčasného ustanovenia podopatrenia, ktorým je kúpa včelích matiek v zmysle NV SR č. 31/2011 Z.z. z 2. 2. 2011.

Z dôvodu protichodných názorov medzi názormi prezentovanými SVS zastávajúci toto v súčasnosti platné ustanovenie NV SR oproti názorom druhej strany (t.j. zástupcov ZCHVMSKV, CVUVČ. L. Hrádok a Združenia Slovenská včela), bolo celé opatrenie predjednané v poradí ako posledné.

Nezmieriteľnosť a nespokojnosť predsedu tohto združenia chovateľov včelích matiek Ing. Kopál sa súčasným ustanovením NV SR č. 31/2011 Z.z. v opatrení Znovuobnovenie včelstiev podporujúce nákup včelích matiek včelármi od chovateľov včelích matiek súčasťou ktorej bolo podanie Petície chovateľov včelích matiek na rezortné ministerstvo a ďalšie aktivity Združenia smerujúce k zmene znenia tohto opatrenia v NV SR, (ktoré Ing. Kopál aj na pracovnom rokovaní prezentoval, ako je u neho v posledných rokoch už zvykom - primitívnymi, arogantnými a osočujúcimi vyjadreniami na adresu predsedu SVS – Ing. Pavla Kameníka) nepravania iba z neochopenia základného systému podpory NP a NV SR pre slovenských včelárov, ktorým je: časový princíp a následnosť prvotného financovania príslušných činností a investícií samotným včelárom (oprávneným žiadateľom) a až po úhrade nákladov si príslušný včelár (oprávnený žiadateľ) môže v stanovenej lehote požiadať o podporu – refundáciu týchto vynaložených nákladov v rozsahu do príslušnej schválenej percentuálnej výšky, ale aj nechápaním dôvodov a opodstatnených výhrad SVS smerujúcich proti neoprávneným a podvodným praktikám niektorých chovateľov včelích matiek v súvislosti s podporou predaja včelích matiek doterajším spôsobom, ako aj neopodstatnené zvýhodňovanie a profit chovateľov včelích matiek oproti ostatným slovenským včelárom – a na ich úkor!

Uvedený základný princíp finančného postupu a toku financií platí vo všetkých opatreniach Národného programu, ako aj v novom NV SR č. 31/2011 Z.z. V predchádzajúcom NV SR č. 422/2007 však v rámci opatrenia Znovuobnovenie včelstiev uvedený systém pre chovateľov včelích matiek neplatil.

Mnohí chovatelia včelích matiek vychované matky v plemenných chovoch (nespárené, voľne spárené i inseminované) predávali včelárom pre včelársku prax, do produkčnej chovov za cenu dohodnutú v Združení v závislosti od druhu matky (nespárenú, voľne spárenú i inseminovanú), ktorá bola minimálne posledných 8 až 10 rokov približne na rovnakej úrovni (VS cca 10 – 12 Eur).

Určitý počet predaných včelích matiek (skutočný sa nerovnal počtu uplatnenému na refundáciu, teda neplatil pomer 1:1, ale platil pomer 1: 2, 3, n-krát) si jednotliví chovatelia včelích matiek uplatnili na refundáciu – dotáciu z PPA SR do výšky 8,30 Eur/jedna predaná včelcia matka voľne spárená a do výšky 16,60 Eur/jedna predaná inseminovaná včelcia matka, čím v uvedenom princípe vedome porušovali systém NV SR.

Ďalším porušením NV SR boli aj nepravdivé údaje chovateľov včelích matiek ohľadne počtov skutočne odchovaných a predaných matiek – včelárom a ohľadne údajov uvádzaných jednotlivými chovateľmi včelích matiek v žiadostiach Združenia uplatnených na dotáciu. Na tieto skutočnosti praktizované v minulosti mnohými chovateľmi včelích matiek združených v ZCHVMSKV upozornil osobne R. Ing. Gála – predsedu OZ Slovenská včela v r. 2010 v mojej prítomnosti a v prítomnosti ďalších pracovníkov MPRV SR aj vtedajší minister Ing. Z. Simon.

Zásadné výhrady SVS voči predaju včelích matiek zaslané na MPRV SR k NP na r. 2013–2016 v uvedených intenciách sú nasledovné:

- rozpor v systéme poskytovania podpory,
- nesúlad medzi skutočne vychovanými včelími matkami – verzus skutočne predanými včelími matkami – verzus skutočne refundovanými – dotovanými včelími matkami a nakoniec v uvedenom slova zmysle duplicitné t.j. dvojnásobné inkaso – príjem chovateľa včelích matiek (jeden krát príjem od včelára a druhý krát príjem od PPA SR za jednu a tú istú včeliu matku skutočne vychovanú a predanú), alebo jednoducho príjem jeden krát získaný za skutočne nevychovanú včeliu matku – fiktívnu, ale iba vykázanú ako vychovanú a následne potom uplatnenú na preplatenie – dotáciu.

SVS v žiadnom zo svojich stanovísk nezastával záporný postoj k podpore smerujúcej k rozvoju šľachtiteľskej, plemenskej a testovacej činnosti VM na Slovensku, ani jej potrebu či už zo strany EÚ, alebo štátu neepochyboval ani proti nej nenamietal, rovnako ako nebol SVS nikdy proti rozširovaniu počtu chovateľov kvalitných včelích matiek v plemenných chovoch.

Naopak, ale vždy otvorene deklaroval a deklaruje svoje zásadné postoje, stanoviská a pripomienky vedúce ku nekvalným a nepoctivým praktikám tých chovateľov včelích matiek, pre ktorých je chov včelích matiek nie serióznym, zodpovedným povoláním, usŕľachťou záľubou a sebarealizáciou v rámci svojho včelárstva, ale iba výsostne neoprávneným zdrojom nezaslúžených príjmov.

Podľa nášho názoru, podpora nákupu včelích matiek v zmysle NV SR č. 31/2011 Z.z. je prinajmenšom rovnako spravodlivá a motivujúca pre samotných cca 40 až 50 skutočných serióznych chovateľov včelích matiek, akým bola do 31. augusta 2012 podpora predaja včelích matiek v zmysle predchádzajúceho NV SR č. 422/2007.

Je však oveľa spravodlivejšia pre takmer 16 tisíc slovenských včelárov, ktorí si za primerané ceny – zodpovedajúce primerane ich kvalite, nie za cenu umele a účelovo navyšene chovateľmi z dôvodu zmeny dotáčacieho titulu (prícom cena jednej voľne spárené včelej matky napr. v ČR sa pohybuje v rozmedzí 10 – 12,- Eur, v Poľsku cca v rozmedzí 8 – 10,- Eur) si od „vyhladnutého, osvedčeného, seriózneho a zodpovedného chovateľa včelích matiek“ kúpi kvalitnú včeliu matku a využijú ju vo svojej včelárskej praxi.

Som presvedčený o tom, že nie je bludom (ako to nazval „najodborník“ medzi chovateľmi včelích matiek Ing. Kopál), ale výsledkom úsudku zdravého sedliackeho rozumu pravidlo, v zmysle ktorého sa ďaleko spravodlivejšie a objektívnejšie rozdelí vyčlenená podpora v opatrení Znovuobnovenie včelstiev vo výške cca 40 až 100 tisíc Eur ročne v závislosti od skutočného počtu nakúpených matiek pre 16 tisíc slovenských včelárov – (skutočne v sezóne vychovaných, predaných okrem VM upotrebených vo vlastných chovoch chovateľmi VM), ktorí ich kvalitu a vlastnosti preveria v praxi na tisícakch lokalitách – na svojich stanoviskách včelstiev, alebo si túto čiastku neoprávnenne rozdelí medzi sebou iba cca 40 až 50 „oprávnených“ chovateľov včelích matiek v prípade podpory predaja včelích matiek.

Ak si súčasná situácia na Slovensku vyžaduje od našich včelárov robiť propagáciu a osvetu pre odbyt svojho kvalitného medu u svojich zákazníkov s cieľom dosiahnuť za jeho predaj čo najvyššiu predajnú cenu v závislosti na jeho vynikajúcej kvalite, medu rovnako v rámci trhového systému usilovať o propagáciu a odbyt, čo najvyššieho množstva VM samotní chovatelia včelích matiek na základe ceny, ktorú mu stanoví svojim zájmom kupujúci včelári a to na základe osvedčenia alebo neosvedčenia nakúpených včelích matiek vo včelárskej praxi, pretože to bude objektívna cena úmerná ich kvalite, ale nie cena paušálne schválená ako neopodstatnená dotácia v rámci Národného programu stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva.